

הירחון הישראלי לבוכלאות

גליון זכרון ל"תבית"

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

10-9
1970

סניף תל-אביב

תבית תערוכת בולים לאומדית תל-אביב 1970

במלאות 50 שנה לדואר הראשון בתל-אביב
תיפתח ביום א', ג' דחווה"מ סוכות 18.10.70
בשעה 13.00, תערוכת "תבית" באולמות בית
בני-ברית, ברח' קפלן 10 בת"א.

התערוכה תהיה פתוחה מידי יום מ-10 בבוקר
עד 10 בערב. ביום שישי וערב חג עד 15.00.
במוצ"ש וחג מ-18.00 עד חצות.

כרטיסים במוחזר 1.00 ל"י למובוגרים;
0.50 ל"י לחיילים ולנוער,
ניתן להשיג בקופות במוקום.

בואו "תבית" באולמחי בני-ברית

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN
9, Kahanstam St., Tel-Aviv, Israel

העורך: אריה לין
המערכת: רח' כהנשטם 9, ת"א

SEPTEMBER—OCTOBER 1970 No. 9—10 (58)

אלול—תשרי תשל"א

CONTENTS

Message by the president of the Israel-philatelic union to "Tabit"	3
Israel new issues	4—5
Events at "Tabit"	6
The designer of "Tabit" stamp	7
More about "Tabit"	8
Statistics on Tel-Aviv post	9
Post-offices in Tel-Aviv during British mandate (1920—1948)	10—11
The man and post-mark from Sharm-A-Sheich	12
Judaica	31
130 designs for the Histadruth stamp	14
About Israel stamp policy	15
China says "no" to philatelists	16
For junior collectors	17
Miscellaneous	18
Exchange wanted	19

בתוכן:

3	דבר יו"ר ההתאחדות לפתיחת „תבית“
4—5	חדשות הבולאות בישראל
6	לוח האירועים ב„תבית“
7	הבול שאהבתי...
8	מה ומי ב„תבית“
9	דואר ת"א בראי המספרים
10—11	משרדי הדואר בת"א בתקופת המנדט
12	האיש והחותמת משרס"א-שייח
13	יודאיקה
14	113 הצעות לבול ההסתדרות
15	לא כל בול הוא בול
16	סין לא תספק בולים לאספנים
17	לתחביבן הצעיר
18	עולם ומלואו
19	בעוניין בחליפין

בטור אחד

דבר יו"ר ההתאחדות לפתיחת „תבית“

כברת דרך ארוכה ועטורת פעלים והשגים למכביר, עשתה מדינת ישראל, העיר תל-אביב והבולאות הישראלי, מאז „תבול“ — תערוכת הבולים הלאומית הראשונה, שהתקיימה בתל-אביב בשנת 1949 ועד „תבית“ — תערוכת הבולים הלאומית השביעית, המתקיימת אף היא בעיר תל-אביב, ואשר על מפתן דלתה נצבים אנו כעת.

כברת דרך ארוכה פי כמה וכמה עשתה העיר תל-אביב, מאז נפתח בה, לפני 50 שנה, אותו משרד דאר צנוע וקטן, במקום בו סואן והומה כיום רח' נחלת בנימין ועד לעשרות סניפי-הדואר על אלפי עובדיהם, הפועלים כיום ללא הפוגה וללא לאות.

ואם ב„תבול“ הדהדו באוזנו דברי הנביא יחזקאל „ואבוא אל הגולה תל-אביב היושבים על נהר ככר, הרי ב„תבית“ הפכו מלות ההד לדברי בלדד השוחי לאיוב, לאמור „והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד“.

אכן חג ויובל גדול ונכבד היא תערוכת „תבית“, למדינת ישראל, לעיר תל-אביב ולגו בולאי ישראל. בתוקף תפקידי כיו"ר התאחדות אגודות הבולאים יש לי העונג והכבוד לברכה בברכת עלי והצלחתי ואת מארגניה המסורים בברכת ישר כחכם.

מכתבים ודואר יכולים להשלח מארץ לארץ אך ורק בעולם בו שורר שלום בר קיימא, ואנכי תפילה, ש„תבית“ בת-הזקונים במשפחת הבולאים, תשמש מנוף להאדרת הבולאות הישראלית, להרחבת מס-גרת ציבור האספנים — צעירים ומבוגרים כאחד ולהבאת דבר השלום, מארץ השלום, לעולם כולו.

יו"ר ההתאחדות אגודות הבולאים
משה ויגוצקי

בול וגליון זכרון לתערוכת "תבית"

בו נמצאים המברקה המרכזית ומיתקני הדואר המשוכ-ללים בארץ. הבול וגליון הזכרון צוירו בידי ע. פרת, וגדפסו בשיטת דפוס-שקע (פוטוגרביורה), אצל המד-פיס הממשלתי בירושלים.

לתערוכת בולים, "תבית", במלאת 50 שנה לייסוד הדואר הראשון בתל-אביב, יופיע בול וגליון זכרון. למימון הוצאות התערוכה ינפיק דואר ישראל בול-זכרון בערך נקוב של 1. ל"י וכן גליון-זכרון מוקטן שאף ערכו לירה אחת, אולם מחירו 1.50 ל"י והוא יימ-כר במידה שהמלאי יאפשר — בסניף הדואר שיפתח בתערוכת, "תבית" ובתקופת התערוכה בלבד.

בול ליובל, "ויצו"

אם וילד צוירו בבול זכרון מיוחד ליובל ה-50 של "ויצו" העולמית. הבול צויר ע"י שני גרפיקאים חד-שים בצירוף בולים: ג. אלמליח ומ. עמר. הבול הודפס בערך נקוב של 0.80 ל"י. (ראה פרטים על "ויצו" בעמוד הבא).

בצירוף הבול מתואר בית הדואר הראשון בתל-אביב ב-1920, בשדרות רוטשילד פינת נחלת בנימין. בגליון הזכרון צויר הבול המראה את בית הדואר הראשון בתל-אביב לפני 50 שנה וברקע ציור של בנין הדואר החדש ברחוב מקווה ישראל בתל-אביב,

בולים לשלוש ערים

יחד עם בולי "תבית" יוציא השירות הבולאי שלושה בולים נוספים בסדרת "סמלי ערים", אשר יוקדשו לרמלה, כפר-סבא ונהריה. בולים אלה הם חלק ב' לסדרה הרביעית מן המניין של בולי מדינת ישראל מאז בולי "דאר עברי" שהופיעו במאי 1948.

הבולים יונפקו בערכים 0.18 ל"י (רמלה), 0.20 ל"י (כפר-סבא) ו-0.60 ל"י (נהריה). רבים ישמחו במיוחד על בול רמלה, שערכו הנקוב 0.18 ל"י והותאם למשלוח מכתב בדואר רגיל, אחר העלאת מחירי התעריפים בדואר ישראל, ומעתה לא יהיה עוד צורך להשתמש במספר בולים לשם משלוח מכתב רגיל.

סמלה של רמלה די נאה. עיר זו הינה צעירה יחסית כעיר יהודית. זאת מדגיש מגן-דוד שהובלט בסמל העיר.

שני הסמלים הנותרים הם יפים ובמיוחד סמל נה-ריה: הים והמגדלור על רקע שמש זורחת, המאפיינים את נהריה כעיר קיט ונופש.

בולים אלה נמנים כאמור עם הסדרה הרביעית מן

המניין, אחרי בולי "דואר עברי" — מטבעות, בולי שבטי ישראל ובולי המזלות. זאת הסדרה הגדולה ביותר, שהנפיק דואר ישראל עד היום. מספר הבולים עבר את השלושים (בערכים שונים) בסדרה זו וקשה להניח שזהו סוף פסקו.

יובל ה־50 של ויצו העולמית

הפדרציה של ויצו בישראל מונה למעלה מ־90,000 חברות מתנדבות בכל הארץ, המקדישות עצמן לעבודת קליטת העליה, לדאגה למשפחות העולים החדשים. החברות משתפות פעולה ומגישות שירותיהן לכל מוסדות ויצו בישראל.

חמישים הפדרציות של ויצו המפורזות בכל היבשות, מסייעות לקהילותיהן לטפח את המסורת והערבים היהודיים וללמד את הלשון העברית. מאידך, מהוות הן גרעין של התנועה הציונית בארצותיהן ומעודדות עלייה לישראל כביטוייה העליון של הציונות.

שלושה־עשר בתי־ספר תיכוניים של ויצו, מכשרים מדי שנה בשנה 3,500 תלמידים למקצועות חקלאיים ולמקצועות כלכלת־הבית, תפירה, אופנה, גרפיקה, קרמיקה, צילום והדפסת טקסטיל וכן, טיפול בתינוקות, מזכירות, לבורנטים למעבדות ובו בזמן מקנים השכלה כללית נרחבת. בחמישים וחמישה מועדונים הנוער ומרכזים, מקבלים 14,000 ילדים ובני נוער, חינוך משלים, פיתוח תחביבים, ספורט, בידור ועוד.

183 סניפי ויצו בארץ משמשים כמרכזים וכמועדונים לנשים.

תרומת ויצו להתפתחות מדינת ישראל, על ידי מפעלים רבים ומתמידים והתאמת תכניותיה לצרכים המשתנים, הם העושים את ויצו לכוח יוצר ודינמי בחיי הארץ.

חמישים שנות הישגים, מסירות וטיפוח, יצוינו בשנה זו בחגיגות, על ידי למעלה מ־250,000 חברות ויצו (הסתדרות עולמית לנשים ציוניות) ב־50 הפדרציות של ויצו בכל רחבי התבל ובישראל.

קבוצת נשים ציוניות באנגליה, בראשותה של גברקה זיו ז"ל, יסדה בשנת 1920 את הארגון, ששם לו למטרה לטפל ולחנך ילדים ובני־נוער יהודיים ולהכשיר נשים ונערות לחיי חקלאות בארץ־ישראל. מסגרת הפעולה התרחבה במרוצת השנים וכוללת כיום רשת ענפה של מוסדות ושירותים בישראל המיועדים למשפחה כולה, החל בתינוקות וילדים ועד לנוער, נשים, קשישים ונוקקים יהודיים, ערבים ודרוויים כאחד.

מושב המרכז של ויצו העולמית שוכן ב"בית ויצו" ע"ש רבקה זיו בתל־אביב. מכאן מקיימת הנהלת ויצו קשרים עם הפדרציות שלה, על ידי החלפה מתמדת של רעיונות ועבודה בכל תחומי החינוך היהודי־ציוני, תרבות ופרסום ומכאן היא מנהלת את רשת המוסדות והשירותים בישראל, אשר חלק גדול מהם, הינם מפעלים בחסות הפדרציות השונות. הפדרציות קשורות למרכז באמצעות ביקורים של חברות בישראל בחסות מחלקת התיירות של ויצו וגם על ידי קיום ישיבות קבועות של ההנהלה בתל־אביב. ויצו העולמית מיוצגת באקוסוף וביוניצ"ף כארגון בינלאומי לא־ממשלתי. כן, מיוצגת ויצו בהסתדרות הציונית העולמית ובהנהלת הסוכנות היהודית.

תצוגות בולי ההסתדרות בצפת

תיד. ב־15 בספטמבר הרצה ראש עיריית צפת מאיר מייבר (שהיה בעבר מפקד ההגנה בצפת) על בול צפת שהוצא בעת המצור במלחמת השחרור (פריט בולאי נדיר ביותר) ועל הבולים הבודדים שהונפקו ביזומה מקומית בטרם הופיעו בולי "דואר עברי". בולאי הצפון חזו בסרטים שהוצגו במסגרת תערוכה זו: בערב הפתיחה (10.9.70) הוקרן סרטון חדש של השירות הבולאי "גשר בולים", ובמוצאי־שבת (12.9.70) הוצג הסרט "בול נולד". ב־15.9.70 הוצג הסרט "בולים מ־ספרים".

במוצאי־שבת, 12 בספטמבר, הרצה נציג הדואר על הבולאות בישראל ותכניות השירות הבולאי לע

ציורי הבולים שזכו בשלושת פרסים הראשונים בתחרות על בול יובל ההסתדרות ועוד למעלה מ־מאה הצעות שהוגשו לבול יובל ההסתדרות, הוצגו בתערוכה נאה בסניף של השירות הבולאי ברחוב פינסקר 2 בתל־אביב. כן הוצגו ציורים אלה במלון "רקפת" בצפת, במסגרת "חודש האמנות בצפת" ש־נפתח ב־10 בספטמבר. במסגרת זו התקיים מיפגש של בולאי הצפון וכנס רכזי התרבות ופעילי ההסתדרות בצפון הארץ, ביזמת מזכיר מועצת פועלי צפת א. נחמיאס.

לוח האירועים בתערוכה

- 18.10.1970 — 10.00 — פתיחה חגיגית למוזמנים.
 13.00 — פתיחה לקהל.
 17.00 — ישיבת הפתיחה של הקונגרס ה' עולמי של אגודות אספני בולי ישראל, ארץ הקודש ויודאיקה.
 19.10.1970 — 10.00 — ישיבה שניה ומסכמת של הקונ' גרס העולמי של אגודות אספני בולי יש' ראל, ארץ הקודש ויודאיקה.
 20.10.1970 — יום הנוער : 10.00-12.00 ו' 16.00-18.00 — סיורים מודרכים ; 12.00-13.00 ו' 18.00-19.00 — פעולה בולאית עם הק' רנת סרטים, חידון והרצאה.
 25.10.1970 — יום „אירופילטליה“ — מפגש אספני דו' אר'אוויר.
 26.10.1970 — ישיבה חגיגית של הועד הפועל של הת' אחדות אגודות הבולאים בישראל.
 27.10.1970 — יום תל-אביב — קבלת פנים מטעם ראש עיריית תל-אביב—יפו (למוזמנים בלבד).
 28.10.1970 — 18.30 — טקס חלוקת הפרסים במעמד שר הדואר (למוזמנים בלבד).
 29.10.1970 — 16.00 — נעילת התערוכה.

- (א) תמונות בולאיות
 1 — איכות הבולים — 15 נקודות
 2 — החומר הבולאי — 15
 3 — נדירות הבולים — 10
 (ב) פידור האוסף
 1 — רושם כללי — 20
 2 — ההסברים בדף — 20
 (ג) הנושא
 1 — פיתוח הנושא — 10
 2 — ידע בולאי — 10

הענקת מדליות זהב

בהתאם לתקנות פ"פ לא יקבל מציג שתי מדליות זהב בתערוכה אחת.
 אם יוכה מציג בפרס-כבוד ובמדלית-זהב גם יחד, או אם יוכה ביותר ממדלית-זהב אחת, יוענק לו, במקרה הראשון — רק פרס-הכבוד, ובמקרה השני — רק מדלית-זהב אחת. במקום מדלית-זהב (או מד' ליות) שלא נמסרו לו, יקבל המציג דיפלומה שדינה כדין מדליית-זהב.
 מציגים באגף הכבוד שאינם מקבלים פרסים ואינם מתחרים, יקבלו מדלית-זהב ודיפלומה מיוחדת בעד השתתפותם באגף זה.

סוגי מדליות

לרשות חבר השופטים יועמדו מדליות זהב, מדליות מוזהבות, מדליות כסף ומדליות ארד.
 חבר השופטים יעניק למציגים דיפלומות בדרגות ציון שונות.

שיטת הניקוד בהענקת מדליות

בדרך כלל מוענקות המדליות לפי שיטת הניקוד הבאה :

מדליות זהב	— 90-100 נקודות
מדליות מוזהבות	— 75 נקודות לפחות
מדליות כסף	— 65 נקודות לפחות
מדליות ארד	— 55 נקודות לפחות

כדאי לדעת...

- נביא כאן כמה פרטים שכדאי לדעת אותם :
- חבר השופטים בתערוכה „תבית“ מונה ע"י הנהלת התערוכה. החלטות חבר השופטים הנן סופיות. חבר השופטים ישפוט את התצוגות לפי הקווים האלה :
- (א) ידיעות בבולאות ומחקר אישי שישתקף מתוך האו' סף המוצג (בשעת צורך יכול חבר השופטים להת' חשב בחלקים של האוסף שאינם בתצוגה).
 (ב) מצב הבולים.
 (ג) נדירות החומר המוצג.
 (ד) צורה כללית (אופן הסידור).
 שיטת הניקוד בשיפוט האוספים תיקבע ע"י חבר השופטים, בהתאם לשיטות ניקוד מקובלות ע"י פ"פ או פיפק"ו.
 להלן דוגמה של ניקוד בשיפוט אוספים תימטיים המקובל בתערוכות בעולם.

ברכת שנה טובה לכל לקוחותינו וידידינו

אשר שפר

רח' אלנבי 94, ת"א, טל. 612047

קיבלנו מבחר עשיר של קטלוגים 1971

מיכל, צומשטיין, גיבונס, סקוט ומדינות בודדות

נושאים : ספורט, בעלי חיים, חלל, פרחים, אירופה ואו"ם

הבול שאהבתי...

— מאת א. לין —

הפסקתי את דיבורו הקולח של מיועדנו והצבעתי על הפלקט המרשים שצייר לבול, "מרבד הקסמים", ואף הוא מפרי מכחולו. האם תוכל להיות אוביקטיבי, שאלתי, ולהצביע איזה מן השניים יפה יותר? תוך חיוך סימפטי מגולל פרת את, "דרך יסוריו" בציור בול מרבד הקסמים. נכון, הוא אומר, זהו בול יפה ומוצלח. אבל... אני אוהב מאוד את בול, "תבית"... העובדה

עמרם פרת צייר רק שני בולים וגליון זכרון אחד (בול, "מרבד הקסמים", "תבית"), אולם אין עובדה זו מונעת ממך לשאול, "איזה מהם אהבתי?" אני אוהב את שני הבולים — אומר עמרם פרת, אבל את בול "תבית" אני אוהב דוקא בשל פשטותו. התלבטתי מאוד בקשר לבול זה, כי לא רציתי להשתמש באפקטים נוסף טאלגיים של, "תל-אביב הקטנה" שבאחרונה נדושים מאוד. ידעתי שעלי לתת ביטוי ליובל ה-50 לדואר תל-אביב ובמדה רבה התעלמתי מן העובדה שהבול נועד לשמש בול תערוכת בולים. מבחינה דוקר-מנטרית יש מעט חומר, השופך אור על ראשיתו של דואר תל-אביב וכל מה שהיה לפני, הוא צלום אחד ויחיד של דואר תל-אביב, שפעל כשנתיים בבית לא ציורי ביותר בפנינת הרחובות נחלת-בנימין — שדרות רוטשילד.

בית הדואר הראשון של תל-אביב, היה, איפוא, ה"מודל" לבול והבעיה היתה כיצד להביאו אל הבול. כאשר ציירתי את הבול כבר היו סקיצות של בולי בתי-כנסת בסידרת מועדים תשל"א ולא רציתי להשתמש בשיטה של קונטרות מדויקות כמו בבו"ל לים אלה. החלטתי, איפוא, לרשום באופן חופשי את הבית על-פי הצילום הידוע, אך לא להתעלם מכמה אספקטים סימליים שהיו בבית זה, העשויים להקרין על התקופה. כך, למשל, התיחסתי ברצינות גמורה למעקה האורינוטאליטיפוס של בניין זה, שכמוהו מצויים עדיין רבים בבתי הישנים של תל-אביב.

מציאה גדולה היתה עבורי העגלה שבחצר הבית, אולם התאכזבתי כאשר התברר לי שאין זאת כלל כרכרת-דואר (נראה שבתקופה זו לא היתה כלל כרכרת-דואר בתל-אביב).

מציאה אחרת שבה נאחזתי בכל זאת, הוא שלט-הדואר המקורי, שהיה צמוד לבית הדואר: העתקתי אותו על אותיותיו הספציפיות. כל מה שיכולתי לה-וסיף לבול, שיסמל יותר את התקופה בה שימש הבית מרכז-זוטא לחייה של תל-אביב הקטנה (מלבד הדואר שהיה בבית זה היו עוד מוסדות קהילתיים של, "העיר" בת אלפיים התושבים) הוא צבע. רשמתי את הבית בצבע חום ונתתי לו רקע צהוב — כמעט כצבע החולות של תל-אביב. לצבע הצהוב יש גם סמליות ליושן...

שרשמתי אותו ולא ציירתי נותנת לו הרבה פיוטיות — גם זה אופייני לתקופה ההיא...

העובדה שציירתי גם את גליון-הזכרון של, "תבית" נתנה לי אפשרות להבליט שתי תקופות — בית הדואר הראשון של תל-אביב ובית הדואר המודרני והגדול של תל-אביב ברח' מקוה ישראל. בניין זה, "העברתי" כמעט ללא שינויים, מן הצילום אל גליון-הזכרון. כאן נהגתי כפי שנהגו קודמי וציירתי את הבול היטן של, "תבית" בתוך גליון-הזכרון ועל-ידי כך נתקבלה התוצאה של ההשוואה בין השניים: הישן לעומת החדש.

עתה בא תורן של השאלות השגרתיות: היכן נולדת, איפה למדת ובמה הצטיינת. ובכן, עמרם פרת נולד בהולנד. הוא עלה ארצה ב-1939 בהיותו בן שנה אחת. הוא למד בביה"ס, "בית הכרם" וסיים את חוק למדיו בביה"ס לאמנות, "בצלאל" במגמה של עי-צוב גראפי. בתום שרותו בנח"ל החל לעבוד בתל-אביב במחלקה גרפית של אחד ממשרדי הפרסום הגדול לים בעיר. הוא זכה בפרס ראשון בתחרות כרות יום העצמאות תשכ"ח, פרס ראשון של מוזיאון ישראל, פרס בין-לאומי בלונדון, עבור כרוז ל, "שבוע האופנה הישראלית" 1967 ועוד ועוד.

במשך שנים אחדות כהן עמרם פרת כמורה לגר-פיקה ב, "בצלאל" בירושלים וכיום הוא מנהל סטודיו עצמאי בתל-אביב. לסכום — עמרם פרת הוא גרפיקאי מצליח, בעל גישה מודרנית וריאליסטית כאחד.

ברכות לבביות לחברנו
אבנר קנר
לרגל נישואי בתו
התאחדות אגודות הבולאים

מנה ומי ב, תבית

באגף התימטיקה רוכזו כל האוספים הנושאים, לרבות דואר-אוויר, חלל וכו'.
אגף מיוחד הוקדש לאוספים של נוער וכן לספרות בולאית.

בסך הכל רוכזו ב,תבית" 402 מסגרות תצוגה, בהן יותר מ-6000 דפי-אלבום עם רבבות בולים, חותמות ומסמכים דואריים.

תשומת לבם של המבקרים מופנית לתצוגות המי יוחדות של עיריית תל-אביב שמדורה ע"י ד"ר פרוי-דנברג בנושא "דואר תל-אביב בראשיתו". אלה אוספים של מסמכים דואריים נדירים ששרדו מימי הראשונים של דואר תל-אביב. אוסף גדול בנושא זה מוצג גם ע"י ד"ר יעקב גרסטנפלד.

4 חותמות ל,תבית

דואר ישראל יטביע בתערוכה, תבית" ארבע חותמות מיוחדות. במשך כל ימי התערוכה יפעל סניף-דואר מיוחד ותוטבע חותמת מיוחדת. בימים של אירועים מיוחדים תוטבע חותמת מיוחדת, שונה בכל אירוע.

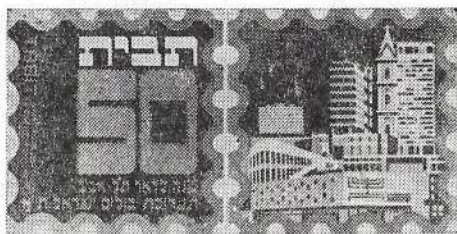
- 18.10.70 — חותמת מיוחדת לפתיחת התערוכה.
 - 19.10.70 — חותמת לקונגרס העולמי של אספני בולי ישראל, ארץ הקודש ויודאיקה.
 - 20.10.70 — יום הנוער — חותמת מיוחדת.
 - 27.10.70 — יום תל-אביב — חותמת מיוחדת.
- נוסף לארבע החותמות שתוטבענה בימי התערוכה, מוטבעת עתה בשלוש הערים הגדולות: ירושלים, תל-אביב וחיפה — חותמת תעמולה בנוסח: "בקר בתערוכה, תבית".

מספק בולים חדשים מכל העולם
נושאים וארצות
מוריס ולנטין
רח' יבנה 6, תל-אביב, טל' 611149

נותרו ימים ספורים לפתיחה החגיגית של תערוכה, תבית" שללא ספק תהווה מאורע בחיי הבולאים בתל-אביב ובוודאי גם בכל הארץ.

ובכן, מה צפוי לנו ב,תבית":

לוח האירועים אינו גדוש ביותר ואף-על-פי-כן לפעילי התערוכה נועדו שמונה ימים עם אירועים ברם, האירועים המיוחדים נועדו בעיקר למוזמנים ואי-לו הקהל הרחב יבלה שעות רבות, ואולי אף ביותר מביקור אחד, ליד המוצגים הרבים, מהם שכבר הוצגו בתערוכות בארץ או בחו"ל ומהם אוספים חדשים שי-תכן מאוד שיפתיעו אותנו בטעמם האישי של בעל האוסף ושלמות המוצג. בין הקהל יהיו, בוודאי, כאלה שאינם בולאים ואלה יתלהבו מן הסתם מאוספים תי-מאטיים שעין, בלתי מקצועית" עשויה להתרשם מהם. התערוכה סודרה לאגפים ומדורים, כמקובל בדרך כלל בכל תערוכה.

בול תעמולה, פרי מכחולם של י. ברצור וש. נח מסטודיו "שי"

באגף הרשמי מיוצג דואר ישראל בלבד. כאן ימצא המבקר אגף מרשים בסידורו ובהיקפו שידיגים את מירב הבולים של דואר ישראל.

באגף הכבוד ימצא הצופה מספר אוספים של אספנים מחו"ל אשר הוזמנו לתערוכה, שלא על מנת להתחרות, אלא כדי להדגים בפני הקהל הישראלי, שאינו מבקר בתערוכות בין-לאומיות, אוספים בלתי רגילים, בנדירותם, היקפם ואולי אף בסידורם. להלן באות התצוגות שנועדו להתחרות: באגף זה מוצגים של ארץ ישראל (ארץ הקודש), מנדט, מנ-הלת העם, דואר צבאי, ישראל ויודאיקה. במדור המוצגים הקלאסיים רוכזו אוספים של מדינות מעבר לים.

דואר תל-אביב בראי המספרים

— מאת ד"ר י. פרוידנברג —

הדואר אם כי התוצאות אינן בהכרח מהפכניות אלא הדרגתיות.

כל זה — במגמה ליעל ולשפר שירותים ולשרת טוב יותר את הציבור.

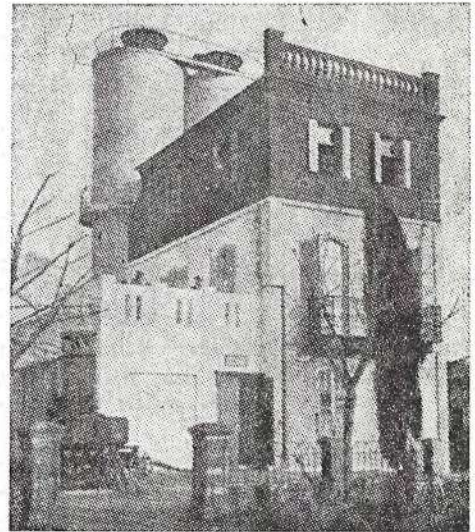
בתנאים המיוחדים שלנו לא קל לעמוד בדרישות היום יומיות שנדרשות משירות כמו דואר וגם דואר תל אביב עומד עדיין לפני בעיות מרובות וקשות בקשר לשירותיו ושיפור יעילותם אך אין ספק שיעמוד גם במבחן זה, כמו שעמד ברבים, במשך 50 שנות קיומו.

עם קום המדינה היו בת"א 6 יחידות דואר לעומת 50 כיום, 4 אלפים קווי טלפון לעומת 120 אלף כיום ו-600 קווי טלקס כיום כשעד קום המדינה לא היו בארץ כל קווי טלקס.

יש כמה מספרים מהסטטיסטיקה שיכולים לספר לנו על התפתחות הדואר בארץ מאז קום המדינה ועד היום.

עם קום המדינה	כיום	יחידות דואר (בתי דואר, סניפים וסוכנויות) קוי טלפון ישרים
500	97	
	11.000	
למעלה מ-300.000		מגויי טלקס
למעלה מ-900		
2.300.000	710.000	תנועה שנתית של מברקים
43.000	127	מגויי השירות הבלאי

במחצית 1921 החלה חליפת מכתבים בין תל-אביב לירושלים על הרחבתם של שירותי הדואר, או ביתר דיוק על הקמת בניין מיוחד לשירותי הדואר בתל-אביב. כתוצאה מחליפת המכתבים נבנה בעיר בניין הדואר הראשון, שהוקם ברח' נחלת בנימין — פינת רח' לילינבלום (במקומו כיום בנק ישראל).

בית הדואר הראשון בת"א 1920

כיום נמצאים אנו בתהליך התפתחות שאף לא חזו אותו בתקופה, ה"רומנטית" של שנות העשרים. קצב ההתפתחות של דואר תל-אביב וכל הקשור בו לא תמיד היה שווה לזה של העיר כולה, אך יש לציין שהדואר הגיע להישגים לא מבוטלים בהתחשב עם הבעיות המרובות והמסובכות להן היה צריך למ"צוא פתרונות בכל תקופה ותקופה.

על אף כל הבעיות של העבר וגם אלה של ההווה ראויה התפתחות דואר תל-אביב לשבח. עיר זו היא כיום גם מרכז שירותי הטלקומוניקציה, מרכזי התקשורת, כמו רדיו-טלפון, מברקה, מרכז הטלקס וקצוות הכבל התתימי — כולם מרוכזים בה. כמו כן עומדת תל אביב בראש מרכזי חלוקת הדואר בארץ.

אנו חיים היום בתקופה של התפתחות עצומה וללא תקדים בשטח התקשורת. המאפיין את הדואר בימינו הוא, שלהתפתחויות החדשות ביותר בשדה הטכנולוגיה, הפיסיקה, חקר החלל ותחומי מדע אחרים יש השלכות על התפתחות הטלקומוניקציה ושירותי

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז:

תל-אביב, רחוב ביכורי העתים 23, טל' 250221

- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- בחירה חופשית של הרופאים
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטוריום מרכזי בירושלים

הרשם בתור חבר קופת חולים לאומית והבטח את בריאותך

משרדי הדואר בתל-אביב

מאת —

בהמשך למאמרים שהתפרסמו השנה בירחוננו לרגל יובל ה-50 לפתיחת הדואר בתל-אביב (מס' 5-6-7-8) נסקור עתה את תולדותיו של הדואר התל-אביבי בת-קופת המנדט.

החותמת הראשונה (ציור מס' 1) היתה בצורת "סקלטון" (שלד), שהוא מסגרת עגולה שבהיקפה הפנימי נמצא שקע, ושני שקעים לרוחב החותמת. שקעים אלה שימשו להרכבת האותיות והמספרים הבודדים שצירופם נתן את שם המקום והתאריך. במקרה שלנו השם הוא, "תל-אביב" (למעלה), "יפו" (למטה) והתאריך מופיע בשתי שורות באמצע.

עם התפתחות השכונה התל-אביבית בשנים 1920-1921, התרחבו גם פעולות משרד הדואר. יש הזוכים, רים, כי החדר היחיד לא הספיק עוד, והיה צורך להקים כל בוקר אוהל בשדרות רוטשילד, מול המשרד, שבו הועמד שולחן אשר שימש כאשנב למכירת בולים. בקיץ 1921 היה צורך להכניס לשימוש חותמת נוספת (ציור מס' 2) שגם היא היתה בצורת "סקלטון", אך הפעם שם המקום הוא רק, "תל-אביב" (ללא "יפו") והתאריך מופיע בשורה אחת בלבד. חותמת זו היתה בשימוש רק בחודשים אוגוסט וספטמבר 1921, כתאריך כון על גבי מכתבים נכנסים. במקרים בודדים השתמשו בה גם לדואר יוצא על-גבי בולים, והטבעות אלו הינן נדירות ביותר. החותמות החרוטות (ציורים מס' 3, 4) נתקבלו באוקטובר 1921 והוכנסו לשימוש במקום החותמות הזמניות הקודמות.

בשנת 1922 קיבלה תל-אביב מעמד של מועצה מקומית עם אוכלוסיה של כ-5000 משפחות. משרד הדואר הועבר בקיץ של שנה זו לבנין פינגולד, שבפינת רחוב לילינבלום ונחלת-בנימין (בו נמצא כיום משרד בנק ישראל). למרות זאת, המשיך משרד הדואר התל-אביבי לפעול כסניף הכפוף לדואר יפו, וזאת עד לסוף שנת 1923. בינואר 1924 קיבל הכרה של משרד-דואר עצמאי. בהעדר חותמת מתאימה, המשקפת את מעמדו החדש של המשרד, הוצאה מתוך החותמת המלה, "יפו" (ציור מס' 5). לאחר מכן התקבלו החותמות החרוטות הרגילות לשימוש משרד הדואר. ציורים 6-7 מדגימים חותמות סטנדרטיות של עיגול אחד, ושימשו כחותמות לדואר נכנס או על דואר רשום עד בערך 1930. ציורים 8-15 מראים מבחר מתוך החותמות הרגילות העשויות שני עיגולים בתוספת קישוט, "צלב מלטה" המופיע למטה. יש לציין, כי הפסים הצדדיים הוכנסו כדי להבטיח החתמה ברורה של הבולים ולמניעת שימוש חוזר בבולים.

כמו ברוב משרדי הדואר בערים, היה צורך מדי פעם בפעם בחותמות נוספות, ואז סודרו חותמות זמניות בצורת "סקלטון". ציורים מס' 16-19 מראים הטבעות של חותמות מסוג זה.

החותמות הנראות בציורים 19 ו-20, מופיעות בצורת "סקלטון" בעל שני עיגולים ושימשו בשנים 1945-

תקופת המנדט 1920 - 1948

גנזס קנר —

1947 כחותמות-עור על כרטיסי ברכה בתקופת החגים. חותמות מס' 21—22 עם האות "A" למטה (אדמי-ניסטרציה) שימשו להחתמת קבלות דואר על תשלום מים שונים, כגון רשיונות רדיו וכד'. חותמת מס' 23, בה מופיעות האותיות "R.L.D." (Returned Letter Depot) שימשה לציון מכתבים מהחורים, אך השתמשו בה גם על דואר רשום — כנראה רק במקרים יוצאי דופן.

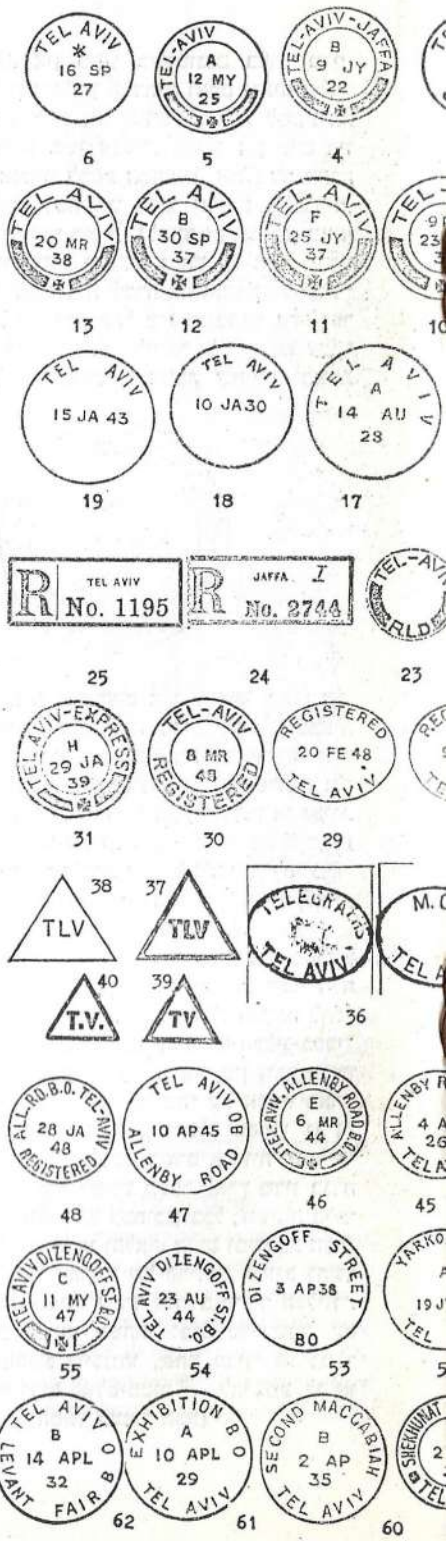
ציור מס' 24 מראה את התו הראשון של דואר-רשום, שיצא בשנת 1920, בזמן שמשרד הדואר התל-אביבי היה סניף I של דואר יפו. ב-1921 הוכנס לשימוש התו המופיע בציור 25 — עם, "תל-אביב", והתו המופיע בציור 26 הוא תורישום רגיל של שנות השלושים.

אשנבי דואר-רשום השתמשו לראשונה בשנת 1928 בחותמת, "סקלטון" עם המלה "Registered" (ציור מס' 27). החל משנת 1929 השתמשו בחותמות סגלגלות — ציורים 28—29. ציור מס' 30 מראה חותמת בעלת שני עיגולים והמלה "Registered" למטה שימשה כתאריי-כון על-גבי דואר רשום נכנס במדור המיון. בשנים 1937—1945 היתה בשימוש גם חותמת מיוחדת למכתבים דחופים (ציור 31) בה מופיעה המלה "Express" אחרי שם המקום.

ציורים 32—34 מראים חותמות, "שולם" באדום, ובי-הן השתמשו כאשר דמי הדואר שולמו במזומנים ללא הדבקת בולים. שלוש החותמות (הראשונה — מס' 32 — היא בצורת סקלטון) נושאות את הציור Postage "Paid". החותמת הסגלגלה המופיעה בציור 35 עם הציור "M.O.O." היתה שייכת לאשנב ההמחאות (Money Order Office), והחותמת הסגלגלה מס' 36 בעלת הציור "Telegraphs" שייכת למברקה.

שבע החותמות המשולשות, הנראות בציורים 37—43, בעלות הציור "TLV" או "TV" — במקום, "תל-אביב", היו חסרות תאריכים והשתמשו בהן למשלוח דברי דפוס בקבוצות של 25 יחידות דברי-דפוס ומעלה, וכן גם על כרטיסי ברכה בחגים. המשולש בציור 44, החסר ציון כלשהו, שימש להחתמת בולים על-גבי מעטפות שעברו ללא חותמת ממקום השיגור. חותמת זו נדירה מאוד בפרט כאשר היא על-גבי מעטפות.

שגשג העיר הצעירה, שבשנת 1930 כבר מנתה 42,000 איש, הביא בעקבותיה להתרחבות פעולות הדואר אל ע"י פתיחת סניפים, והראשון שבהם היה הסניף שברחוב אלנבי 47 — פינת רח' ביאליק. סניף זה נפתח ב-5 במאי 1925. הוא הועבר אחר-כך לרח' ביאליק מס' 5, אך חותמותיו לא שוננו והכתובת, "רח' אלנבי" הוסיפה להופיע בהן. הציורים 45—48 מראים גם חותמת, "סקלטון" שהיתה בשימוש מספר שנים (מס' 47) ומוכרת במספר שינויים בהרכבת האותיות. החותמת לדואר רשום (ציור 48) — הוכנסה לשימוש (המשך בעמ' 18)

האיש והחותמת משרם-א'שייח

— מאת ד"ר ש. דגוני —

ממשלת מצרים. אין ממש בשלטונכם בארץ מדין. האיזור כולו נתון בשלטון הברודים ואתם יראים מפני-הם. ביקרתי שם וידוע אני שאיש לא יוכל למנוע את כיבושה של מדיין בידי אנשיי". באותו זמן טרם היו לו, לפרידמן, אנשים למסע המתוכנן, אולם עד מהרה הוא הצליח לגייס לשורותיו מספר יהודים — גברים, נשים וילדים (מוצאי רוסיה, גליציה והונגריה), מאמן אותם להשתמש בנשק ומחתים אותם על חוזה, שבין השאר היתה בו התחייבות לשרת את אדון פאול פרידמן בתקופה של שנתיים, החל מ-1 בנובמבר 1891 ועד ל-1 בינואר 1893. המטרות: לחקור וליישב את צפון-מזרח ערב, לשמש שומר במושבה שתוקם ובשעת

המיסמך הפוסטאלי-בולאי, היחידי שקיים כיום מדרום סיני, מאיזור שרם-א'שייח, הוא בצורת חותמת דואר בלבד. הממשל הצבאי הישראלי הקים, בשיתוף עם דואר ישראל, נקודת דואר מיוחדת לשוהים ומבקרים בקרואן-שרם-א'שייח (29.6.70). עתה מוטבעת שם חותמת-דואר על כל דבריי-הדואר היוצאים מנקודת הדואר. אין במקום כל עסקות-דואר במובן המקובל. בימים אלה נזכרנו במשימה, כמעט בלתי אפשרית" שהתרחשה במקום הידוע כיום בשם שרם-א'שייח (שרם-א'מיה), לפני כ-87 שנה, כשהמשימה להקים ישוב יהודי בארץ מדין, לא הרחק מן הכניסה למפרץ אילת. במקום זה עמד לקום ישוב יהודי ואילו היה אמנם קם ישוב כזה ומתקיים על-פי התוכנית — היה בו בוודאי, בית הדואר היהודי הראשון במדבר — אחרי אלפיים שנה...

אכן, סיפור מרתק הוא סיפורו של פאול פרידמן, יהודי מזמר, יליד קניגסברג שבגרמניה, בן חמישים בעיצומה של המשימה, בעל אפשרויות כספיות רציניות. ככל סיפור, ניתן גם את סיפורנו לספר מתחילתו או מסופו. ננהג כאן, הפעם, בדרך הפחות שיגרתית. בדצמבר 1891 לא היה בוודאי עתון שלא עסק בפרשת פאול פרידמן ומסע ההתנחלות שלו ושל אנשיו בארץ מדין. הידיעה ששמה קץ למסע זה הועברה בדצמבר אותה השנה ע"י סוכנות "רויטר" מקהיר, וזו לשונה: "אדם בעל השם הגרמני פרידמן, שניסה להקים מושבה יהודית במדיין, בחוף המערבי של מפרץ עקבה, גורש ממצרים. המושבה פורקה ע"י הממשלה משום שעוללה היתה להביא ילדי סכסוך גבולות בין טורקיה ומצרים".

צורך לגרש בדווים מתפרעים תוך שימוש בנשק חם. לצורך זה התחייבו המתנדבים לעבור הכשרה צבאית בפיקוחם של מדריכים צבאיים (היה עם פרידמן איש בשם לותר פון זיבך, סגן לשעבר בצבא הפרוסי) ולציית לכל פקודה או הוראה של אדון פרידמן או נציגו. מסופר שמשלחתו של פרידמן כללה 3 מפקדים, 17 טירונים, 6 נשים וילדים, נוסף לאלה היו, לפי מקור רות אחרים, גם שני שוחטים, רופא, מומחה לחקלאות, גנר, חייט וכימאי (במקרה שימצא זהב...).

ובכן, מה בעצם רצה לעשות אדון פרידמן באותה ארץ מדין בסוף המאה שעברה? האם רצה להקדים את הרצל בהתנחלות ציונית בארץ האבות? או שמא היה זה מסע הרפתקאות בדומה למסעותיהם של רבים אחרים במאה הקודמת, במטרה למצוא אוצרות גנוזים — גה זה ייתכן. כך או אחרת — בעניין זה עסקו היסטוריונים, שספק אם הגיעו לכלל מסקנה. את הקורא מעניין עצם המסע של מיודענו פרידמן ותוכניותו המוצהרות.

אחרי כמה שיחות שניהל פרידמן עם אישים בממשל הבריטי, שכפי הנראה נתן ידו לתוכניתו, שכר הלה ספינה בסקוטלנד, הסב שמה ל"ישראל" והכינה להפגה תחת דגל אוסטרי. פרידמן עצמו לא הפליג בספינה "ישראל", שכן הוא ומפקדו הצבאי פון זיבך הגיעו לסואץ לפני-כן להכין את ה"קליטה" של אנשיו בארץ מדין. כחמישה ימים עגנה "ישראל" בסואץ וב-14 בדצמבר 1891 נשלח העוגן בשרם-א'מיה שעל-פי התוכנית היתה צריכה לשמש מעבר לארץ מדין בגדה האחרת. עד כאן הלך הכל כמתוכנן בכל, משימה בלתי אפשרית" — לא כן מכאן והלאה. החום ומשמעת הברזל שהשליט מפקדו הפרוסי של פרידמן, שאגב נחשד גם באנטישמיות, הביאו למרד גלוי ב"פיקוד העליון". פרידמן, שישב במטהו כשהוא לבוש מדי שרד, עם חרב ואקדח ומבקש שיכנהו, "פחת מדין" או, מלך מדין", נתן למורדים אולטימטום — להישמע לו או (המשך בעמוד הבא)

פאול פרידמן קרא להתנחלות יהודית בארץ מדין ולצורך זה פירסם חוברת בשם, "מדינת מדין" ובה אינן פרמצייה על חבל-הארץ השוכן לחופו המערבי של מפרץ עקבה. רק זמן מה אחרי פרסום החוברת התברר שמטרתה להלהיב יהודים להתנחלות באותו איזור המ-חואר בחוברת של פרידמן. הוא ערך מסע-תיור מוקדם באיזור, נפגש עם שליטיה של מצרים ודיפלומטים של מדינות אחרות שיוכלו לסייע בידו לממש את רעיונו. באחת ההזדמנויות התבטא בערך כך: "אני, בכוחות עצמי אביא את היהודים מאירופה לעקבה, על אפה של

דוד המלך בבול הונגרי

כל מי שבקי בבולי הונגריה יודע שמדינה זו סיפקה לאספני נינו הרבה בולים עם דיוקנאות יהודים, בדרך כלל קומוניסטים פעילים בממשלות הקומוניסטיות של הונגריה. יהודים היו פעילים מאוד בחיי המדינה שם ולא מפ-ליא שרבים מהם כוּבדו בבולי-דואר. כך, למשל, הופיעו שם בולים לכבוד בלה קון, רקושי, מרקס, ארוין סבו ליאו פרנקל, פריגאש קוראני ועוד ועוד.

השנה נוספו לשורת בולים אלה גם בולים עם דמויות מן התנ"ך. תחילה הופיעה בת-שבע רוחצת, שמשון ודלילה, ויוסף ואילו ה' בול האחרון, שהופיע בימים אלה,

מראה את דוד המלך. דוד גראה יושב על כסא המלכות — יצירה אמנותית מתוך הספרייה ההונגרית הגדולה של המלך מטיאס (1490—1440). הבול מופיע בגליון-זוטא בן ארבעה בולים המתארים את

רנסנסו עומד לפני המלך מטיאס, דמות של הומאניסט זקן, אפי-אנוס, וכאמור, המלך דוד יושב על כס המלכות.

במקביל הופיעו עוד ארבעה בולים: באחד תמונת המלך מטיאס ובשלושה אחרים מיני אורנאמנטים. העילה להופעת הבולים היא „יום הבול" שנחוג בהונגריה ב"פעם ה-43.

עוד פסוק מתהילים

הפסוק מספר תהילים (כ"ד 2) „כי הוא על ימים יסדה", קבוע בתוך סמל המדינה של איי קיימן בהרדו המערבית, ליד ג'מיקה. סמל האיים הופיע כמה פעמים בבולי דואר של קיימן ואספני יודאיקה נוהגים לצרף בולים אלה לאוספם. הפעם הופיעה סידרה חדשה של בולים מן המניין, עם ציורים זהים לשל הסידרה שהופיעה אשתקד, אולם המטבע שונה משטרלינגים לדולרים.

תנ"ך פתוח

בדרום אפריקה ובדרום-מערב אפריקה, הופיעו ב"24 לחודש או" גוסט שני בולים במלאות 150 שנה

לאגודה להפצת כתבי-הקודש ב"אפריקה הדרומית.

אחד הבולים מציג דמות של איכר זורע והשני — ספר תנ"ך פתוח ומעליו המלה „ביבליה".

הר המוריה וקברו של אברהם אבינו

במאי ש.ז. הופיעה בתימן המלך כנית סדרת בולים המוקדשת ל"מקומות הקדושים" וביניהם שני בולים, האחד בערך נקוב של 4 ב. המראה את קברו של אברהם בחב"ר ון והשני של 6 ב. המציג את הר המוריה. יתר הבולים הוקדשו למס"דים ולכנסיות בירושלים.

אמדאו מודיליאני בבול מונקו

במלאות 50 שנה למותו של הצייר היהודי הנודע מודיליאני

(1884—1920) יונפק בדצמבר ש.ז. בול זכרון בערך נקוב של 3 פרנק המציג את ציורו של האמן „דיוק" גה של דדיה".

שרס-א'שייח (המשך)

לעזוב. העניין היה מסובך מאוד, שכן פרידמן שכר לו בדרך שומרי ראש נאמנים והללו התנפלו על 16 איש שביקשו לעזוב את המחנה, פשטו מהם את בגדיהם ואחרי מנה של מכות העלום על „ישראל" שהביאה אותם עד א"טור ורק בעזרת המושל המצרי הם הגיעו לסואץ. סיפורם של מורדי פרידמן הגיע לעתונות וב"עולם קמה סערה סביב ההתנחלות במדין. פרידמן טרם

גואש. הוא שוכר לו סודנים ועושה אותם למתנחלים. ברם, הפעם נכנס לתמונה גורם חדש — ממשלת תור-כיה. זו לא רצתה במציאות חדשה באיזור והחל לחץ דיפלומטי על בריטניה ומצרים שיסלקו מן האיזור את פרידמן ומתנחליו.

פרידמן נאלץ לפור את מחנהו, סוכנות „רויטר" פירסמה את הידיעה על גירושו של פרידמן והנימוק לכך ובוזה הושם קץ להתנחלות יהודית במדין.

133 הצעות לבול ההסתדרות

— מאת יהושע מרקוס —

הדגיש שההסתדרות מהווה גורם חשוב בדואר ישראל בו עובדים עשרות אלפי פועלים, וציין בהערך כה עבודתם של כל אלה שהשתתפו בתחרות לציור בול ההסתדרות.

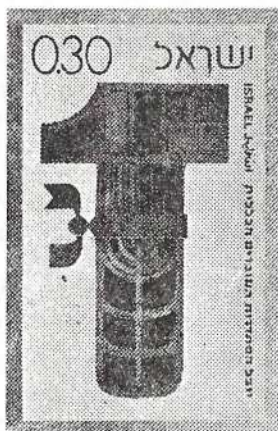
כוחות צעירים

משה כהן, מנהל השירות הבוראי, שפתח את הטקס, ציין שזו הפעם השניה שהשירות הבולאי משתמש בתחרות פומבית לציורי בולי ישראל (בדרך כלל מזמין השירות הבולאי הצעות אצל כמה ציירי בולים בעלי נסיון).

התחרות הראשונה הוקדשה לציור בולי „מרבד הקסמים“, שזכה תה להצלחה רבה. וכעת לגבי בול יובל ההסתדרות. המטרה היא — אמר משה כהן — למשוך בדרך זו ציירים וגרפיקאים, חדשים וצעירים, ולעניין אותם בציור בולים. התחרויות הוכיחו צדקת שיטה זו, ובשנה האחרונה הצטרפו 8 ציירים חדשים לחוג ציירי הבולים השני. מונה כעת 39 ציירים-גרפיקאים שציירו עד כה 498 בולים.

כדוגמה הביא את אסף ברג, יליד קיבוץ גבעתי-ברנר, שלמד ב„בצל-אל“ בירושלים, עוסק בציור ועובד בגרפיקה שימושית. עד לתחרויות הפומביות לא עסק בציור בולים; לאחרונה הוא זכה בפרס שני בתחרות על בול „מרבד הקסמים“, וכעת זכה בשני פרסים בתחרות בול ההסתדרות. בינתיים הספיק גם לצייר סידרת בולי „אליפות העו“ לם בשיט“. דוד פסח, שזכה בפרס השני בתחרות בול „מרבד הקסמים“, הספיק גם הוא, יחד עם חברו לקיבוץ מעברות, שמעון כתר, לצייר את בול מטוס „ערבה“.

לתחרות ציור בול ההסתדרות הוגשו 133 ציורים, כשליש יותר מ אשר לתחרות על בול „מרבד הקסמים“. לא קל היה לעצב את הבול הקטן למפעל גדול כמו ההסתדרות, ולהביע בו בעת ובעונה אחת שותפות, עבודה והיגיונות בלי להיתפס לשיגרה — אמר משה כהן.

השתתף בטקס, ציין שלא רק שקשה לעצב בבול קטן את ההסתדרות אלא עוד יותר קשה לעצב חיי יום-יום של ההסתדרות.

חבר הכנסת ישראל ישעיהו, שר הדואר לשעבר, שהיה בין יוזמי הוצאת בול ההסתדרות, אמר, שהמדינה (משרד הדואר) מוציאה בול לכבוד ההסתדרות כאות הכרה והערכה להסתדרות שעל כתפיה צמח כוחה של המדינה. חבר-הכנסת א. בקר אמר בדבריו ברכתו, שהיא מצטער שהיה זה צנוע וביקש להוציא רק בול אחד. כעת, לאחר שראה את כל ההצעות, שוכנע ש"כדי לבטא ולשקף את מפעלות ההסתדרות לא מספיק בול אחד אלא יש להוציא סידרה שלמה של בולים. אשר קלדרון, שהודה בשם מרכז קבלי הפרסים, ציין כמה היה קשה לצייר את בול ההסתדרות בגלל מהותה והיקף פעולתה. יובל ורדי מן, יו"ר איגוד הגרפיקאים בישראל, קיבל בברכה את ציירי הבולים הוותיקים והחדשים שעשו עבודה גדולה ויפה בציור בול ההסתדרות. את הפרסים הכספיים העניק (בהיעדר שר הדואר) מנהל הכללי של משרד הדואר ש. סורוקר, שציין בהערכה פעולת ההסתדרות, וציין שהקיבוץ וההסתדרות הם, שם דבר" בארצות רבות בהן ביקר בשליחות המדינה. כן

133 ציורים הוגשו לתחרות הארצית שאורגנה על-ידי השירות הבולאי בשיתוף עם אגודת הגרפיקאים בישראל לציור בול יובל ההסתדרות.

בטקס חלוקת הפרסים לזוכים בשלושת הפרסים הראשונים, שנערך בבית סוקולוב בתל-אביב, השתתפו חברי הכנסת ישראל ישעיהו, שר הדואר לשעבר, ואהרון בקר, מזכיר ההסתדרות לשעבר. שניהם יזמו את הוצאת הבול לציור יובל ההסתדרות. כן השתתפו עוד: המנהל הכללי של משרד הדואר ש. סורוקר, מנהל השירות הבולאי משה כהן ור. בש, יו"ר המרכז לתרבות שייצג את מוכרי ההסתדרות שלא יכול היה להשתתף בטקס. גם שר הדואר ד"ר א. רימלט לא השתתף בטקס, בגלל הביורים שהיו בו. גז"ל באותם הימים (בינתיים גם הוא הפך לשר-דואר לשעבר). השתתפו גם נציגי אגודת הגרפיקאים והציירים שזכו בפרסים.

ועדת השופטים, שהיתה מורכבת ממנהל השירות הבולאי, משה כהן (יו"ר הוועדה), נציג ההסתדרות, ציירים וגרפיקאים, החליטה להעניק את הפרס הראשון לא. קלדרון מתל-אביב, מצירי הבולים הוותיקים בארץ, עבור ציורו המראה פ"טיש ובידיית שיבולים ומגורה הקשורה לסרט ומסמלת את הקשר בין המדינה וההסתדרות. הקשר של הסרט צוייר בצורת „ג“, לציור 50 שנות ההסתדרות. הפרס השני הוענק לאסף ברג מירושלים עבור ציורו המראה את המספר 50 בצורת פרח.

הפרס השלישי חולק שווה בשווה בין דן תל ורדי שציירו מראה את שורשי ההסתדרות המצמיחים פירות, ולאסף ברג המראה בציורו גלגל שניניים ועלים המסמלים שילוב בין פועלי תעשייה ופועלים חקלאיים.

ר. בש, יו"ר המרכז לתרבות של ההסתדרות, שהביא את ברכת מזכיר ההסתדרות, שלא יכול היה ל-

לא כל בול הוא בול...

— מאת אמנון גאבר —

דומני, כי השרות הבולאי חייב להיות מעוניין בהרחבת חוג האספנים, בכל מדינות העולם, המתעניינים בבולי ישראל. המלאכה אינה פשוטה. אספני הבולים קפריזיים למבוקשם. חלק ניכר מהאספנים בהווה פנה לאספנות נושאים (תימאטית), ואין לצאת ידי חובת הכל. אבל אפשר לנסות ולרצות. מדינת ישראל עשויה רה בעבר מפואר, אך המימצאים הארכיאולוגיים עדיין לא מצאו מקומם בבולים. אין הד למימצאים במערות מדבר יהודה (,המגילות הגנוזות), למלחמת המכבים ומרד בר-כוכבא, למבנים ההיסטוריים הנפלאים שנחשפו, ועוד.

אין ספק, כי בשנים האחרונות חלה התקדמות חשובה בהנפקות הבולים בישראל. אולם בצד הסידרה הנאה, אליפות העולם במפרשיות 420 הונפק גם בול לכבוד יובל „קרן היסוד“, שהוא נפלא מבחינה גראפית, אך אינו „מדבר“ אל כל מי שאינו שולט בלשון העברית. לאחר בולי „יום העצמאות“ הסגנוניים, שהופיעו בשנת תשכ״ז (1966) ובשנת תשכ״ח (1968), הרי שוב חזר השרות הבולאי לשיגרה החדשה והנפיק בשנת תש״ל שלושה בולים שמקומם בסידרה למען „רשות הגנים“ או להגיות ט״ו בשבט. מדיניות נבונה בשרות בולאי משמעותה, בעיקר, הגדרת תחומים נכונים. כל אחת מהסדרות הקבועות חייבת להיות בעלת מסורת. לכן יש לברך את אלה, שהחליטו על הסידרה החדשה של „מועדים לשמחה“ לשנת תשל״א. תמונות בתי-כנסת בקהילות מפורסמות הונפקו רעיון מתאים בבולים המונפקים לכבוד מאורע שמשמעותו אמונתית האופיינית לעם-ישראל (מה-גם סידרה זו מצטרפת היטב לאחיותיה המתארות: „תשמישי קדושה“, „ספרי תורה“, „מראות ירושלים“ העתיקה והחדשה, וכמובן לסידרת „ארונות הקודש“).

זאת ועוד. לפני שנים אחדות הונפקה סידרה מיוחדת לציון „יום הבול“ (דצמבר 1966). זו היתה יוזמה מבורכת ועיתוי מצויין (בסמוך לחג החנוכה המקביל בזמנו ל„חג המולד“ הנוצרי). זו היתה גם הזדמנות נפלאה להנפקות בלתי-שיגריות. אולם הסידרה המיוחדת נותרה בודדה. לא בא כל המשך לרעיון; וזאת שעה שמסורת ועקביות הן תנאי מוקדם למדיניות בולאית.

אין לי ספק, כי אין להימנע משגיאות. אולם עכשיו כבר לא סולחים ל„מחלות הילדות“ שלנו. המדינה הוכיחה עצמה במישורים שונים. גרפיקאים ישראלים מצטיינים בציור בולים למדינות שונות. גם על השרות הבולאי להתנער מנוקשות העבר ולהתרענן בגישה חדשה. בול דואר אינו רק תו סתמי המציין, כי „דמי הדואר“ שולמו כחוק, אלא גם שגריר גראפי המייצג את מדינת ישראל במרחבי תבל. לכן חייב הבול להתאים להשקפות-העולם ולרוחות המנשבות בין מקביליו על רצונותיהם.

כמו בכל תחביב, כך גם בבולאות, מצויים זה בצד זה אספנים סנטימנטליים ואספנים שיטתיים. אך בניגוד לכל הגיון פונה השרות הבולאי של דואר ישראל, בעיקר, אל האספן-החובב הסנטימנטלי. בכך נפגעים בוליי-ישראל מנטישת האספנות ע״י השיטתיים, אך האספן הסנטימנטלי יקבל ברצון גם בולים המונפקים בשיטת הנושאים. לפני שנים נקבע עקרון מבורך ע״י הממשלה, שלא להנפיק בוליי-דיוקן. עקרון זה הופר תחילה במקרים יוצאי-דופן, אך לאחרונה נפרץ הסכר לחלוטין. עכשיו כבר חייב השרות הבולאי לכבד זכרון של דמויות מדרגה שנייה ושלישית. האומנם יש מאמינים, כי אספנים בארצות-העולם מתעניינים במניה שוחט (בול זכרון ל„השומר“? מדינות אחרות, שהתלבטו בבעייה דומה, פתרו את העניין בכך, שבצד הדיוקן מופיע בול גם איור (אילוסטרציה מיניאטורית) המדגים את הנושא. דין זה יפה גם לכל הבולים שתוכנם סיסמה מעוטרת, וכמובן, סדרות, „סמלי ערים“. ברצוני להדגיש במפורש, כי אין בדעתי למחות או לפגוע בזכויותיהם של אישים ודמויות, שהונצחו בברי ישראל. ברצוני לפעול ולעשות למען שיפור צורתם ומעמדם של בולי ישראל בקרב האספנים בעולם. אין לי ספק, כי בול „השומר“ (עם דיוקנה של מניה שוחט) היה מתקבל היטב בקרב האספנים אם בנוסף לדיוקן היה מופיע גם איור של שומר רכוב על סוס (או כל איור אחר). כך גם ניתן היה להחיות את בולי הזכרון ל„הגנת תל-חי“ בציר מבצת האריה בצד הדיוקן של יוסף טרומפלדור. לפיכך, לא ברור מדוע לא נמשך בשיטה בה הונפקו בולי הנרייטה סאלד, קורצ'ק ואיינשטיין. באותה מידה היתה סידרת „סמלי ערים“ זוכה לפופולריות רבה אם היו מונפקים בתבנית אופקית כשבצד סמל העיר היה מופיע רישום אופייני לאותה עיר. לדוגמה: בניין העירייה בבול „בת-ים“ (אגב, אחד המבנים הארכיטקטוניים המעניינים והמקוריים במדינת ישראל), או האמפיתיאטרון בבול „בית-שאן“ אף-הוא שריד ארכיטקטוני-היסטורי חשוב ומעניין). אין ישוב במדינת-ישראל ללא היסטוריה במונמנטים אופייניים. האומנם אין לצאת מהשיגרה החדשה אפילו בסדרות מן-המניין? (אך אולי יתקון המעות בהנפקות החדשות?)

עובדה היא, כי בולים מעניינים ממש, „נחטפו“ ע״י האספנים (לדוגמה: סידרת „מוזיאון ישראל“). מובן מאליו, כי אסור להמליץ על הנפקות לאספנים בלבד, כדרך שהדבר מקובל על מספר מדינות, המורידות בכך את הערך הפילטלטי של הבולים. ברם, מדינת ישראל היא מדינת-דואר מובהקת. מדינת ישראל זקוקה לצרכים פוסטליים בלבד לכמויות גדולות של בולים. כך שאפילו במסגרת הקבועה של הנפקות שנתיות ניתן לגוון, ולהכניס למעגל האספנות מספר ניכר של בולאים בעולם.

בוטלה הנפקת בול עם יאסר ערפאת

— מאת ה. ב. אליעזר —

בערך נקוב של 8, 10 פן, מציגים את לין פיאו ומאו צה-טונג וכן שניהם בחדר עבודתו של מאו. לין פיאו מפרש את מאו, מופיע על בול של 8 פן שהונפק ב-28 לדצמבר 1967, המראה כתב ידו של לין. המהפכה התרבותית חדרה גם לריקוד ולבלט. ביוני 1968 הופיעו 3 בולים של 8 פן כל אחד, המציגים „ריקוד נשק“, „ריקוד“, „לקראת השחר האדום“ ו„התחז מורת האדומה“.

שלבי חייו של מאו, בשילוב נאומיו, הצהרותיו והור פעותיו מופיעים על 5 בולים שהוקדשו לאחד במאי 1967. הבול הראשון הוא של 4 פן, המציג קטע של החלת המושב האחד-עשר של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסינית. יתר הבולים הם בערך נקוב של 8 פן.

חייו ומותו של החייל ליייונג צ'ון מסופרים על 6 בולים שהונפקו ב-25 במאס 1967, במלאות שנה ל-אירוע זה. צ'ון נשלח לגבול הצפון-מערבי של סין והור דות לעזו רוחו הוא הציל 6 ילדים ובעצמו נקבר עם סוסו ונשקו תחת מפולת של שלג. לפני מותו הוא אמר: „בעד המהפכה חייתי ובעד המהפכה אמות“.

מנהיגי „אל פתח“ (יאסר ערפאת) ומנהיגים מהפכנים באסיה, אפריקה ואמריקה הלטינית עמדו להופיע על בולי סין העממית. הידיעה הוז פורסמה בקניה, טב-זניה ואוגנדה, יחד עם תמונות של בולים אלה. אולם בגלל לחץ של כמה מדינות אפריקה, שטענו שהופעתם של בולים אלה תתפרש כהתערבות בעניינים פנימיים של מדינות אחרות, פורסמה הכחשה מטעם סוכנות הידיעות הסינית, „סין החדשה“, שבה היא טוענת שה-תמונות זויפו ואף פעם לא חשבה סין להנפיק בולים כאלה.

המתיחות בין ברית המועצות וסין נתנה את אותותיה על בולי סין.

צ'ין סון הוא — משגחאי יצא כמתנדב לגבול הר-סי. היריות וההפצצות של הרוסים גרמו לשטפונות וב-נסותו להציל רכוש ציבורי, הוא טבע ב-15 באוגוסט 1969. לזכרו הונפק בול בינאר של 8 פן. בערך נקוב של 8 פן, המראה את המתנדב בעת הטביעה.

ההגנה על האי דמנסקי (צ'נפאו בסינית), בצירוף תעמולה אנטי-סובייטית, מופיעים על 5 בולים שסיס-מתם: „צבא עממי — העם מוויין“, והם ראו אור ברא-שית שנה זו בערך נקוב של 8 (3) 35, 43 פן ומציגים צבא על משמר הגבולות בים וביערות המושלגים.

סטאלין מופיע על בולי סין עד היום. לציון חג הע-בודה הבינ-לאומי ב-1 למאי 1964, הונפק בול בערך נקוב של 8 פן בצבע שחור, אדום וזהב המציג את סטאלין, לנין, אנגלס ומרקס.

המדנייות הבולאית של סין העממית אפופה מיס-תורין. הבטאון הרשמי של סין התקיף את העיסוק של איסוף בולים והגדיר אותו כ„מכשיר קפיטליסטי לטמטום חושים“; השגרירות של סין העממית בשווייץ הודיעה על הפסקת פעולתו של בית המסחר לבולים בפקין; הנהלת הדואר של סין מתחמקת ממתן תשובה ברורה לאספנים ולסוחרים על הפסקת הספקת בולי דואר סיניים למגויים קבועים ולבתי מסחר. מומחים בולאיים בעולם המערבי מגיעים לידי מסקנה שהבול-אות הסינית היא קרבן של „המהפכה התרבותית“ ב-1966, למרות שסין הנפיקה עד כה כ-2500 בולים. ל-אחרונה מגיעים למערב מכתבים מסיין לא מבוויילם, אלא בחותמת דואר בלבד.

עדיין לא ברור מה על עשרות הבולים שראו אור מאו „המהפכה“, האם הם נועדו לשימוש בתוך המדינה בלבד. בינתיים נמסר שהממשלה המלאוית אסרה להח-זיק בולי סין העממית שעליהם ציטטות של היו"ר מאו. מי שייתפס כשברשותו בולים כאלה, צפוי לעונש של שנת מאסר.

5 בולי מאו, האסורים במאלוזיה, הונפקו באוגוסט 1968, כל אחד בערך נקוב של 8 פן, והם מציגים את דיוקנו של מאו ונאומיו.

בית הדפוס החדש לבולים הוקם בפקין ב-1959, ב-שותפות עם הממשלה הציכית. בניין זה מופיע על בול שהונפק לציון חנוכתו, ב-15 באוגוסט 1959, בערך נקוב של 8 פן.

4 הבולים הראשונים לציון „המהפכה התרבותית“ ראו אור ב-31 לדצמבר 1966, והם מציגים ספורטאים הקוראים את ספרי מאו.

הנוער הסיני משתתף במהפכה התרבותית — הוא תוכן הבול שהופיע ב-10 במאס 1967, בערך נקוב של 8 פן.

הסיסמה: „לחיי נצחון הקו המהפכני של היו"ר מאו באמנות ובספרות“ מופיעה על 6 בולי „המהפכה התר-בותית“, שהונפקו ב-30 לינואר 1968, בערך נקוב של 8 פן כל אחד והם מציגים את האופרות: „שיאצ'יאפנג“, „כיבוש המבצר של הבנדיטים“, „על שפת הים“, „הש-מדת פלוגת הנמר הלבן“, „מגדלור אדום“, ומפגינים עם מאו.

לין פיאו (נולד ב-1908), יורשו של מאו והמפרש העיקרי של תורתו, היה שר הבטחון ב-1959, וב-1965 פירסם מאמר „יחי נצחון המלחמה העממית“, שעורר הד בעולם ובו פיתח את הרעיון המאוסיטי שהמדינות המתפתחות, „הכפר“ של העולם, תגברנה על „העיר“ — המדינות המתועשות והעשירות.

שני בולי „המהפכה“ שראו אור ב-23 למאי 1967,

איקרוס ודידלוס - אגדה ובולים לה

— מאת יצחק ברק —

חלומו של האדם מאז ומתמיד היה לעוף, להמריא אל-על, ולחקות את הצפרים.

אך טבעי הוא, שנסיונותיו הראשונים של האדם לעוף היו על דרך חיקוי העופות.

עפ"י אגדה עתיקה הרי, שהנסיון הראשון לעוף, שנחל הצלחה, נעשה במאה השלישית לפני ספירת הנוצרים.

מסופר על דידלוס, פסל יווני, שהיה אף אדריכל וממציא, שחי בתקופת המלך היווני אגיאוס.

לדידלוס היה אחיו בשם טאלוס, אשר דידלוס נהג ללמדו את סודות הטכניקה. במהרה עלה התלמיד על רבו, וטאלוס החל להמציא המצאות טכניות שונות.

קנאתו של דידלוס רבתה ובאחד הימים השליך את אחיינו מראש צוק הימה.

דידלוס גידון על מעשה זה למוות, אך הצליח להמלט, ולהגיע עם בנו איקרוס לאי כרתים. מינוס מלך כרתים העניק להם מקלט, והטיל על דידלוס לבנות מבוך (לבירינת) עבור מינוטאורוס אשת מינוס, בעלת המראה המפלצתי. מינוטאורוס זו היתה טורפת אדם, ויווני אחד נאבק עמה יום אחד, יכול לה, והרגה.

מינוס חשד בדידלוס כי הוא, שביצע מעשה זה, ועל-כן חפץ לכלאו בלבירינת.

דידלוס אסף נוצות-צפרים גדולות, ובאמצעות דונג יצר כנפים עבור עצמו ועבור בנו.

באמצעות כנפים אלה הצליחו האב ובנו להמריא השמימה ולהמלט מהאי.

איקרוס לא שעה לאזהרות אביו, ומרוב התלהבות התרומם לגובה רב מדי. השמש המסה את הדונג, הכנפים התפרקו, ואיקרוס נפל הימה. המקום שם נפל נקרא היום הים האיקרי. כך הסתיים באסון נסיון התעופה הראשון.

ספור זה זכה להנצחה על בולים רבים בתחבי תבל. להלן 3 בולים מתוך רבים, משוייץ, לטביה ויוון.

נתונה בזה רשימה מלאה של בולי איקרוס ודידלוס: א ר ג נ ט י נ ה: 25 בספטמבר 1947, 15 סנט.

ב ל ג י ה: 8 בספטמבר 1946, 8+2 פרנק.

ב ר ז י ל: 15 בנובמבר 1947, 10+40 סנט.

בולי חברת התעופה, "וואריג", קטלוג, "סנבריה" מספרים 15 עד 53 (39 בולים).

יוון: 10 באוקטובר 1933, 5 דרכמות.

10 בנובמבר 1935, 5 דרכמות (2 הוצאות שונות).

- הונגריה: 11 באפריל 1924, 100, 500, 1000, 5000 קרונות.
- 2 בפברואר 1927, הדפס רכב, "דמי דואר" על הסדרה הנ"ל, בלא הערך של 100 קרונות.
- 1 בינואר 1940, 6+6 פילר.
- ל ט ב י ה: 7 בדצמבר 1932, 5+25 סנטימוס, מנוקב ובלתי מנוקב.
- 15 במארס 1933, 2+52 סנטימוס מנוקב ובלתי מנוקב.
- ל י כ ט נ ש ט י ין: 12 באוקטובר 1948, 10 פרנק.
- שווייץ: 13 במאי 1924, 65, 75, 1 פרנק, דבק חלק.
- 1934—1936 — הסדרה הנ"ל, דבק מגורד.
- 1935—1938 — הדפס-רכב 10 עד 65 סנט.
- 17 בספטמבר 1938 — גליון-זכרון לכבוד תערוכת "אראו".
- ו נ צ ו א ל ה: 1 ביולי 1937 — 5, 70 סנט, 1, 1.80, 20 בוליבר.
- 1937 — הסדרה הנ"ל עם אות מנוקבת בבולים.
- 17 בדצמבר 1937 — 70 סנט, 1, 1.80, 20 בוליבר עם הדפס-רכב.
- 1938 — הסדרה הנ"ל עם אות מנוקבת בבול.
- 15 אפריל 1938, 1.80 בוליבר עם הדפס רכב.
- 1938 — הבל הנ"ל עם אות מנוקבת.
- 21 בדצמבר 1943 — 70 סנט, 1, 1.80, 20 בוליבר עם הדפס רכב.

בענייני בולים
לששון פונים

ת.ד. 6420 ת"א
טל. 449818

עולם ומלואו

— ליקט ב. א. ברקאי —

פסטיבל בסט. קיטס

בסט. קיטס, נייביס ואנגואילה שבאזור הקריבי, הופיעו שלושה בולים לכבוד פסטיבל האמנות המסורתי. בשלושת הבולים נראים אמנים בהופעתם על במה.

מלאוי שינתה את המטבע

במלאוי שבאפריקה שונה המטבע ולפני שתונפק סידרת בולים חדשה הוצאו שני בולים עם הדפס נוסף של הערך הנקוב במטבע חדש. ה"כואכמה" הוא מטבע השווה ל-10 שילינג בריטיים ובכואכמה יש 100 טאמבאלה.

שני בולים מסידרת העופות של הסידרה הקבועה קיבלו הדפס חדש במטבע מקומי ליד הציון בשילינגים.

באגודת חיפה

בחודש ספטמבר התקיימו ערבי חליפין והתקיימה הרצאתו של יוסף לבקוביץ על הבולאות בבראזיל. ב-25.10.1970 ירצה זאב ברק, במועדון האגודה ברח' הרצליה 24, על הנושא: פעילות הדואר באנגליה בזמן התקפות האוויר במלחמת העולם הראשונה.

תוענק מדליה ע"ש גרווה

מדליה ע"ש יהושע גרווה ז"ל, שהיה במשך שנים רבות יו"ר אגודת בולאי חיפה, תוענק לראשונה בתערוכת "תבית".

בימים אלה הושלמה המדליה וב-11 באוקטובר יוקדש ערב מיוחד לטקס הענקת מדליית גרווה. המדליה תוענק מעתה פעם אחת בשנה על פעילות בולאית או מפעל חיים בבולאות.

חבר הנאמנים יקבע את הזכאי למדליה ע"ש גרווה בישיבה מיוחדת על-פי המלצות חברים. חבר הנאמנים יתחלף פעם בחמש שנים.

המדליה תוענק לא רק לבולאי חיפה.

המשך מעמוד 11 / דואר בתקופת המנדט

מוש ב-1946 והמקום צוין בה בקיצור "All. Rd.". החותמת בציון 49 עם הציון, נחלת בנימין" היתה מיר

עדת לסניף דואר שלא נפתח, וגם לא הוכנסה אף פעם לשימוש. על כן, הטבעות של חותמת זו בציון תאריך, הנמצאות בשוק, הינן זיופים.

סניף הדואר השני בת"א נפתח ב-1.2.1933 ברחוב מגדלי ולפי מיקומו נקרא "Tel Nordau". סניף זה פועל גם כיום במשכנו החדש ברח' מגדלי 3. חותמותיו נראות בציורים 50—51.

התפשטות העיר צפונה ופיתוח נמל ת"א יצרו צורך להוסיף סניף דואר, שנפתח ברחוב הירקון, ביום 17.11.1935. חותמתו בצורת "סקלטון" נראית בציון מס' 52. סניף דואר זה הועבר לרח' דינגוף ב-30.11.37. החותמת מ"2.12.37 על קבלה עבור מפתחות ומנעול המיועדים לסניף זה, מוכרת כחותמת הראשונה של הסניף הנ"ל. יתר חותמותיו נראות בציורים מס' 53—55.

התפתחות המרכז המסחרי והתעשייתי בסביבות רח' הרצל הביאה לפתיחת סניף דואר נוסף ברח' הרצל מס' 61, ביום 23.2.1936, וציורים 56—58 מראים את חותמתו. סניף דואר נוסף, החמישי במספר, נפתח ב-15.4.1937 בשכונת מונטיפיורי, וחותמתו בעלת שני העיגולים מופיעה בציון מס' 59 (סניף זה נסגר בסוף יוני 1943 בזמן מלחמת העולם השנייה). מוכרת גם חותמת רגילה של סניף זה, בעלת עיגול אחד, כמקובל במשרד הדואר בתקופת המנדט, שציוורה אינו מופיע. ראוי לציין, כי רוב החותמות התלאביביות המובאות בציורים כאן, כבר פורסמו במסגרת מחקר משותף של חוג BAPIP באנגליה ואספנים בארץ, בשנים 1958—1962.

הדואר בת"א השתמש, במרוצת השנים, גם בחותמת מות מכונה, אשר כאן לא פורטו בגלל הקושי הטכני בציון. נוסף למשרדי דואר קבועים, היו גם מדי פעם משרדי דואר זמניים, שהשתמשו בחותמות זמניות. מתוכן מובאת כאן חותמת (ציון מס' 60) של משרד דואר זמני שפעל לרגל המכביה השנייה בלבד ("Second Maccabiah"). בתקופה שבין 1—7 באפריל 1935. זו חותמת ספורט היחידה שהופיעה בתקופת המנדט. דוגמא אחרת של חותמת זמנית היא זו המופיעה בציון מס' 61. היא היתה בשימוש בזמן תצוגת היריד הראשון בת"א בשנת 1929, שהוקם בקרבת תחנת הרכבת דאו, והיא נדירה עד מאד.

החותמת הנראית בציון מס' 62 היתה שייכת למש"ר דד דואר זמני, שפעל בין 7—30 באפריל 1932, לרגל יריד המזרח ("Levant Fair B.O."). מוכרות גם חותמות זמניות של היריד משנת 1934 ושל תערוכות הבולים שנערכו בשנים 1945 ו-1946. ב-5 במאי 1948 עבר ניהול הדואר לידי מנהלת העם. זו הכניסה לשימוש חותמות גומי ללא תאריך והחותמות המנדטוריות נשארו ללא שינוי תאריך מאז ה-5.5.48. כתוצאה מכך, חותמות דואר מנדטוריות מיום 5.5.48 ש"הוטבעו על דברי דואר במקרים מסוימים לאחר התאריך הנ"ל, אינן משקפות נכונה את תאריך השימוש בהן.

נועוניין בחליפין

EXCHANGE WANTED

G. Gopennekon
15 H Dienstetraat,
Amsterdam West 2
Slotermeer
THE NETHERLANDS

★

Hans-Leo Pieper
D 8261 Kirchheim
post. Tittmoning
Stanten str. 4
WEST-GERMANY

★

Joseph Lempert
35, rue Gabrielle Josserand
93- PANTIN — FRANCE

★

Mr. I. Vora,
B.B. Electric & Auto Srores
P.O.Box. no. 2479.
BOMBAY 2 — INDIA

★

Shree Niwas,
Nehru Road.
Mulund, (west)
Bombay 80 (N.B.)
INDIA

★

Ludmila Frajbisove
Velke Prilepy 13,
Praha — Zapad
CZECHOSLOVAKIA

★

Ferdi Tippkamper,
433 Mülheim — Ruhr,
Auf der Webscheid 22,
D.B.R.

★

Hans Jürgen Leonhardt
D — 5050 Porz-Grengel
Wiesenweg 56
Bundesrepublik Deutschland

V. Ramachandran
c/o V. Ramachandran Tyer,
No. 40 Pandamangala
Agrahara
Waviuv C post
Feruchy — 3
Tamil — Nadu — INDIA

★

G. R. Singh
Leonard Theological College
Tabalpur, M. P.
INDIA

★

Nicholas G. Zambellas
Architect
7, Tositsa street, Athenas
GREECE

★

Félix A. Zabronski
Aràoz 2372 — P.B. 2
Buenos Aires, Argentina

★

Alvaro Fernandez Viera
APARTADO 171
MANZANILLO
ORIENTE, CUBA

★

Rev. Alfred F. Schnepf, S.M.
St. Mary's University
2700 Cincinnati Avenue
San Antonio, Texas 78228
U.S.A.

★

Manfred Arnhölfer
D 495 Minden
Königstrape 49,
Bundesrepublik
DEUTSCHLAND

A. Benjamin
98 Clerk Road
Jacob Circle 11
Bombay
INDIA

★

Heinz Richter,
D 35 Kassel
Ludwig Mond str. 84
D.B.R.

★

Martine Bottan
St. Michel le Cloucq
85 Par Fontenay le Comte,
FRANCE

★

Arzel Jeon-Jres,
Altee nerte
Lampanl Plonarzel 29
FRANCE

★

Siegron Colling
6621 Karlsbrunn
Ludweiler str. 32
D.B.R.

★

Diclier Clot
1 Avenue de la porte
d'Asnierés
Paris 17 eme
FRANCE

★

Johan Müller
154 Falkensee
Strasse der Freundschaft 3v.
D.D.R.

★

Geraldine Costes
Chassey le Camp
par Chagny 71
FRANCE

הירחון הישראלי לבולאות

מברך את קוראיו
בברכת שנה טובה

לוועדי האגודות

ועדי האגודות מתבקשים
לשלוח את דמי העתון לגובר
ש. ארצי, ת. ד. 782 ת"א,
מיד עם קבלת העתון.

18.10.70 יום הופעת בולים חדשים

בול ליובל „ויצו“

* בול תערוכה „תבית“

סמלי ערים

* כמו כן יופיע גיליון-זכרון „תבית“ שיימכר בסניף הדואר של „תבית“ במידה והמלאי יאפשר בתקופת התערוכה בלבד.

השירות הבולאי

ירושלים, תל-אביב-יפו, חיפה, טבריה, נתניה, באר-שבע, פ"ת, לוד ובבתי דואר.

הבא לביתך תחביב אמיתי — היה מנוי בשירות הבולאי